

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет географічний
Кафедра ґрунтознавства і географії ґрунтів

Затверджено

На засіданні кафедри ґрунтознавства і
географії ґрунтів
факультету географічного
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 01 від 31.08 2023р.)

Завідувач кафедри

Зіновій ПАНЬКІВ

Силабус з навчальної дисципліни
«ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ»,
що викладається в межах ОПП
«Ґрунтознавство та експертна оцінка земель»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 103 «Науки про Землю»

Львів 2023 р.

Назва курсу	Земельні ресурси
Адреса викладання курсу	Львів, вул. Дорошенка, 41
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет Кафедра ґрунтознавства і географії ґрунтів
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	10 Природничі науки 103 Науки про Землю
Викладачі курсу	Паньків Зіновій Павлович - доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри ґрунтознавства і географії ґрунтів
Контактна інформація викладачів	e-mail: zinoviy.pankiv@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Консультації відбуваються в день проведення лекцій і практичних занять за адресою: вул. Дорошенка, 41, кім. 104. Також можливі он-лайн консультації через Microsoft Teams, або електронну адресу. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або телефонувати.
Сторінка курсу	https://geography.lnu.edu.ua/academics/bachelor/earth-science-geography/sylabusy-za-opp-2023-r-gruntoznavstvo-i-ekspertna-otsinka-zemel-bakalavry
Інформація про курс	Навчальний курс «Земельні ресурси» є нормативною дисципліною з циклу професійної та практичної підготовки для галузі знань 10 Природничі науки зі спеціальності 103 «Науки про Землю» освітньої програми «Ґрунтознавство та експертна оцінка земель», яка викладається у 1 семестрі в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Курс розроблено таким чином, щоб студенти отримали теоретичні і практичні знання про ресурси землі, як основу ведення господарської діяльності, просторовий базис розміщення населення, населених пунктів, інфраструктури та видів промисловості, місці концентрації усіх видів корисних копалин, предмет і засіб праці у сільському та лісовому господарстві, компонент біосфери, що регулює стан навколишнього природного середовища. Переважна увага буде приділена саме вивчення їхнього значення, класифікації, оскільки кількісні та якісні характеристики земельних ділянок є основою для встановлення їхнього функціонального використання, можливості передачі у приватну власність, запровадження заходів охорони та збалансованого використання. Характеристики земельних ділянок і їхнього ґрунтового покриву є основою розрахунку нормативної грошової вартості. Теоретичні знання та практичні навички із курсу «Земельні ресурси» є необхідною умовою для розуміння неоціненого значення земельних ресурсів у функціонуванні біосфери та житті людини. У навчальному курсі студенти вивчають класифікаційні одиниці земельних угідь та видів економічної діяльності, правові аспекти передачі землі у власність та користування, нормативні положення грошової оцінки, відшкодування втрат сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва. Тому, отримані знання є основою для підготовки фахівців із ґрунтознавства та оцінки земель.
Мета та цілі курсу	<i>Мета курсу</i> «Земельні ресурси» - ознайомлення студентів із значенням земельних ресурсів у житті людини та їхнім місцем у структурі природно-ресурсного потенціалу України, вивчення класифікаційних одиниць земельного фонду та їхніх діагностичних ознак, структури земельних ресурсів України, особливостей функціонування ринку землі та переважаючих напрямків охорони земельного фонду держави; ознайомлення із основними законодавчими та нормативними документами, які регламентують процеси землекористування в Україні та набуття, реалізацію права власності на земельні ділянки.

	<p>Основним завдання вивчення дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - набуття теоретичних знань про значення земельних ресурсів у житті людини та функціонуванні біосфери, їхні екологічні функції; - вивчення класифікаційних одиниць земельного фонду та їхніх діагностичних ознак; - ознайомлення із структурою земельного фонду та його географією; - ознайомлення із структурою та географією осушених і зрошуваних земель України; - вивчення теоретичних і правових засад ринку землі в Україні; - ознайомлення із правовими засадами та напрямками охорони земельних ресурсів; - вивчення основних положень землекористування в населених пунктах.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Методичне забезпечення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Паньків З., Ямелинець Т. Нормативна грошова оцінка земель в Україні: навчальний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 344 с. (https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/Normatyvna-oc-zemel-Pankiv-YAmelynets-2021.pdf) 2. Паньків З.П. Земельні ресурси: Навчальний посібник. Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. 272 с. (https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/pankiv_zp_zemelni_resursi.pdf) 3. Паньків З.П. Еволюція землекористування в Україні: монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. 188 с. (https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/evoliutia-zemlekor-Pankiv2012.pdf) 4. Паньків З. П. Землекористування в Карпатському регіоні України: теорія, історія та сучасний стан: монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 348 с. (https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/zemlekor-Carpatian-Pankiv-2014.pdf) 5. Паньків З., Наконечний Ю. Земельні ресурси. Практикум: навчальний посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 196 с. (https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/Zemel-ni-resursy.-Praktykum-Pankiv.pdf) <p style="text-align: center;">Базова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Горлачук В.В. Розвиток землекористування в Україні. К.: Довіра, 1999. 254 с. 7. Медведєв В.В., Лактіонова Т.М. Земельні ресурси України. К.: Аграрна наука, 1998. 150 с. 8. Третяк А.М., Бамбідра Д.І. Земельні ресурси України та їх використання. К.: ТОВ «ЦЗРУ», 2003. 143 с. 9. Козловський Б.І. Наукові основи моніторингу осушених земель. Львів: Місіонер, 1995. 189 с. 10. Третяк А.М. Управління земельними ресурсами та реєстрація землі в Україні. К.: Довіра, 1998. 224 с. 11. Бриндзя З.Ф. Еколого-економічні проблеми використання земельних ресурсів Західного регіону України. Тернопіль: Збруч, 1996. 186 с. 12. Мартин А.Г., Осипчук С.О., Чумаченко О.М. Природно-сільськогосподарське районування України: монографія. К.: ЦП «Компринт», 2015. 328 с. (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u18/monograph_natural_agricultural_zoning.pdf) <p style="text-align: center;">Допоміжна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 13. Ромащенко М.І., Балюк С.А. Зрошення земель в Україні. Стан та шляхи його покращення. К.: Світ, 2000. 114 с. 14. Галушко В.Т., Білик Ю.Д., Даниленко А.С. Формування ринку землі в Україні. К.: Урожай, 2006. 280 с. 15. Гуцуляк Ю.Г. Управління земельними ресурсами в умовах ринкової економіки. Чернівці: Прут, 2002. 124 с.

	<p>16. Ґрунти Львівської області: колективна монографія /за ред. С.П. Позняка. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 424 с. (https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/gruntu-lviv-collect-monography-2019.pdf)</p> <p>17. Деякі Інституціональні аспекти земельних відносин в Україні: Стан та напрямки вдосконалення. /За ред. С.І. Дорогенцова. Київ, 2002.134 с.</p> <p>15. Земельний кодекс України: Коментар. Харків: ТОВ «Одісей», 2002. 600 с.</p> <p>18. Землі сільськогосподарського призначення: права громадян України. Науково-навчальний посібник. // За ред. Н.І. Титової. Львів: ПАІС, 2005. 368 с.</p> <p>19. Данилишин Б. М., Дорогунцов С. І., Міщенко В. С. Природно-ресурсний потенціал сталого розвитку України. К. : ЗАТ «НІЧЛАВА», 1999. 716 с.</p> <p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси</p> <p>20. http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1531-2002-n</p> <p>21. http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/831-2016-n</p> <p>22. http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1378-15.</p>
Тривалість курсу	Один семестр
Обсяг курсу	Загальний обсяг 120 годин, з них 48 годин аудиторних занять (16 год. лекцій, 32 год. практичних занять) та 72 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p style="text-align: center;">знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - значення земельних ресурсів у житті людини та функціонуванні біосфери; - структуру світових земельних ресурсів і особливості сучасного землекористування; - структуру земельних ресурсів України та особливості територіального розподілу; - категорії земельного фонду України за основним цільовим призначенням; - діагностичні ознаки категорій земельних угідь та видів економічної діяльності; - структуру та напрями використання меліорованих земель; - правові аспекти ринку землі в Україні; - переважаючі напрями охорони земельних ресурсів. <p style="text-align: center;">вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - діагностувати категорії земельних угідь та видів економічної діяльності; - аналізувати стан землекористування в межах адміністративно-територіальних утворень; - встановлювати особливості розподілу земельного фонду за категоріями землевласників, землекористувачів; - розробляти заходи охорони земельних ресурсів; - встановлювати переважаючі напрями використання земельних угідь громадянами. <p>Вивчення курсу сприяє розвитку таких Soft skills: доносити свою думку; управляти часом, розділяти обов'язки, співпрацювати у групі під час виконання практичних робіт; позитивно налаштовуватися на результат роботи і контролювати процесом системно.</p> <p>У результаті вивчення цього курсу здобувачі набувають таких компетентностей:</p> <p style="text-align: center;">Загальні компетентності:</p> <p>K02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>K04. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p style="text-align: center;">Фахові компетентності:</p> <p>K13. Знання та розуміння теоретичних основ наук про Землю як комплексну природну систему.</p> <p>K17. Здатність до всебічного аналізу складу і будови геосфер.</p> <p>K19. Здатність проводити моніторинг природних процесів.</p> <p>K23. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних в галузі управління земельними ресурсами на загальнодержавному, регіональному і місцевому рівнях;</p>

	<p>проводити нормативну грошову оцінку та експертну грошову оцінку ґрунтів; бонітування ґрунтів.</p> <p>K24. Здатність інтегрувати здобуті знання в галузі ґрунтознавства з метою охорони ґрунтів, відтворення та збереження притаманних ґрунтам властивостей в практичних цілях; управляти родючістю ґрунту; формувати геопросторові бази даних властивостей ґрунтів, здійснювати картографування ґрунтового покриву.</p> <p>Програмні результати навчання:</p> <p>PR09. Вміти виконувати дослідження геосфер за допомогою кількісних методів аналізу.</p> <p>PR12. Знати і застосовувати теорії, парадигми, концепції та принципи в науках про Землю відповідно до спеціалізації.</p> <p>PR17. Уміти проводити бонітетну, нормативну грошову і експертну грошову оцінку земель.</p>
Ключові слова	Земельні ресурси, землі населених пунктів, земельні угіддя, форми власності, екологічні функції, категорії придатності земель..
Формат курсу	Очний
Підсумковий контроль, форма	Іспит
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з землезнавства, ґрунтознавства, геоінформатики та інших дисциплін.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p><i>Лекції</i> з презентаціями (інформативний метод, пояснювально-ілюстративний метод, опора на життєвий досвід).</p> <p><i>Практичні роботи</i> – виконання індивідуальних завдань. Дискусія під час обговорення проблемних питань. Методи аналізу і синтезу. Методи стимулювання інтересу до навчання.</p> <p><i>Самостійна робота</i> – поглиблене вивчення тем курсу, виконання практичних робіт, підготовка до модульного письмового опитування, іспиту.</p>
Необхідне обладнання	Ноутбук, мультимедійний проектор, шкали балів бонітету ґрунтів природно-сільськогосподарських районів.
Критерії оцінювання	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням: практичні – 32 бали; модуль – 18 балів; екзамен – 50 балів.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Практичні роботи: максимальна кількість 32 бали (16 практичних занять – максимальна кількість 2 бали за заняття): <ul style="list-style-type: none"> 2 бали – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, відповідає на будь-яке теоретичне питання, практична робота виконана правильно; 1 бал - студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, відповідає частково на теоретичні питання, практична робота виконана правильно; 0 балів – робота не виконана. • Модуль – всього 1: максимальна кількість балів 18 (в модулі 18 тестових питань по 1 балу за питання): <ul style="list-style-type: none"> 1 бал – правильна відповідь; 0 балів – відповідь не правильна. • Іспит: максимальна кількість балів 50. <p>Іспитовий білет містить п'ять розширених питань (студенти готуються 50 хв, а потім усно відповідають), кожне з яких оцінюється максимум у 10 балів.</p> <p>Критерії оцінювання розширених питань:</p> <p>10 балів – студент розкрив тему повністю, логічний виклад, робить висновки, володіє матеріалом на 100%;</p> <p>9 балів – студент розкрив тему повністю, є незначні проблеми з усвідомленням системних зв'язків;</p> <p>8 балів – студент розкрив тему повністю, відтворює вивчене не завжди логічно, припускається помилок;</p> <p>7 балів – студент розкрив тему, проте помітно, що для підготовки не використано</p>

	<p>рекомендованої літератури; 6 балів – студент розкрив тему частково, у викладі є деякі недоречності; 5 балів – студент розкрив тему частково, допускає грубі помилки; 4 бали – студент погано володіє матеріалом, завчив лише кілька термінів, основних тез; 3 бали – студент не володіє навчальним матеріалом, лише частково дав відповідь на задані додаткові питання; 2 бали – студент не володіє навчальним матеріалом, озвучує лише деякі терміни; 1 бали – студент не володіє навчальним матеріалом, відповідь не стосується питання; 0 балів – студент не відповів на запитання. Підсумкова максимальна кількість балів 100. <i>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</i></p>
Питання модуля	<ol style="list-style-type: none"> 1. Значення земельних ресурсів у житті людського суспільства. 2. Земельна ділянка – як матеріальний об’єкт та об’єкт права. 3. Структура світових земельних ресурсів. 4. Охарактеризуйте основних етапів формування земельної власності в Галичині. 5. Види ринку землі в Україні. 6. Особливості земельних ресурсів як основного засобу виробництва у сільському господарстві. 7. Елементи права власності на земельну ділянку: володіння, користування , розпорядження. 8. Резерви світового землеробства та їхній розподіл за частинами світу. 9. Право спільної власності на землю та його види. 10. Об’єкти та суб’єкти ринку землі в Україні. 11. Функції земельних ресурсів у різних галузях виробництва. 12. Обмеження права власності на земельну ділянку. 13. Структура земельних ресурсів України. 14. Розподіл земель в межах ґрунтово-біокліматичних поясів. 15. Принципи державної політики у сфері охорони земель. 16. Категорії земель України за основним цільовим призначенням. 17. Земельні угіддя – як основний елемент кількісного обліку земельних ресурсів. 18. Структура і географія сільськогосподарських земель України. 19. Географія зрошуваних земель світу. 20. Структура порушень земельного законодавства України. 21. Землі сільськогосподарського призначення. 22. Класифікації категорій землевласників, землекористувачів за період реформування земельних відносин в Україні. 23. Структура і географія лісів та інших лісовкритих площ України. 24. Земельні ресурси тропічного ґрунтово-біокліматичного поясу. 25. Земельні угіддя – як основний елемент кількісного обліку земельних ресурсів. 26. Землі житлової та громадської забудови. 27. Розподіл земельного фонду України за землевласниками, землекористувачами. 28. Структура і географія забудованих земель України. 29. Земельні ресурси субтропічного ґрунтово-біокліматичного поясу. 30. Значення земельних ресурсів у житті людського суспільства. 31. Землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення. 32. Зміни у розподілі земель України за землевласниками, землекористувачами. 33. Структура земель оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення. 34. Земельні ресурси суббореального ґрунтово-біокліматичного поясу. 35. Фактори, які обумовлюють регіональні особливості продажу земельних ділянок. 36. Землі оздоровчого призначення. 37. Історичні етапи формування земельної власності на території України.
Питання до	<ol style="list-style-type: none"> 1. Структура і географія земель природно-заповідного фонду України.

екзамену	<ol style="list-style-type: none"> 2. Земельні ресурси бореального ґрунтового-біокліматичного поясу. 3. Функції земельних ресурсів у різних галузях виробництва. 4. Землі рекреаційного призначення. 5. Загальні положення та правові засади оренди землі в Україні. 6. Етапи та особливості проведення осушувальної меліорації в Україні. 7. Земельні ресурси полярного ґрунтового-біокліматичного поясу. 8. Обмеження права власності на земельну ділянку. 9. Землі історико-культурного призначення. 10. Договір оренди землі та порядок надання її в оренду. 11. Деградаційні процеси, що поширюються на зрошуваних землях України. 12. Потенціальні можливості використання земельних ресурсів світу. 13. Структура та географія осушених земель України. 14. Елементи обліку лісів та інших лісовкритих площ України. 15. Екологічні проблеми сучасного землекористування в Україні. 16. Сучасний стан розподілу земель України за формами власності на землю. 17. Прогнозні оцінки розширення площ ріллі у світі. 18. Сучасний стан оренди землі в Україні. 19. Класифікаційні одиниці обліку забудованих земель України. 20. Таксономічні одиниці класифікації земельного фонду України. 21. Сучасний стан оренди землі в Україні. 22. Причини, що зумовлюють необхідність освоєння нових земель у світі. 23. Обмеження права власності на земельну ділянку. 24. Класифікаційні одиниці заболочених земель та земель під водами. 25. Основні екологічні функції земельних ресурсів. 26. Сучасний стан ринку земель несільськогосподарського призначення в Україні. 27. Екологічні проблеми землекористування в різних ґрунтового-біокліматичних поясах. 28. Порядок купівлі продажу землі на конкурентних засадах. 29. Землі лісового фонду України. 30. Права та обов'язки орендодавця та орендаря. 31. Заходи поліпшення еколого-меліоративного стану зрошуваних земель та підвищення їхньої родючості. 32. Сучасний етап формування права власності на землю. 33. Землі природно-заповідного фонду України. 34. Землі водного фонду України. 35. Загальні положення та правові засади ринку землі в Україні. 36. Структура та географія зрошуваних земель України. 37. Підстави набуття права власності на землю громадянами України. 38. Принципи державної політики у сфері охорони земель. 39. Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення. 40. Законодавство України у галузі охорони земель. 41. Структура і географія осушених земель України. 42. Види ринку землі в Україні. 43. Структура земельних ресурсів України. 44. Сільськогосподарські угіддя та їхні складові частини. 45. Основні напрямки охорони земель в Україні. 46. Деградаційні процеси на осушених землях та заходи покращення їхнього стану. 47. Етапи формування земельної власності в Галичині. 48. Структура і географія лісів та інших лісовкритих площ України. 49. Ринок земель сільськогосподарського призначення: ризики та перспективи. 50. Оренда земельних ділянок на конкурентних засадах. 51. Особливості використання меліорованих земель в Україні. 52. Перспективи та ризики використання земельного фонду України в умовах змін
----------	---

	<p>клімату.</p> <p>53. Загрози світового землекористування.</p> <p>54. Напрями адаптації землекористування із врахуванням змін клімату.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано після завершення курсу.

Схема курсу

Тиж- день	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література (нумерація джерел)	К-ть год.
1-й	Тема 1. Значення земельних ресурсів у житті людини та функціонуванні біосфери. Класифікація земельного фонду України. Екологічні функції земель та їх зміни у процесі с/г використання.	Лекція	2, 5, 10, 11, 15, 17	2
	Привласнювальне та відтворювальне землекористування. Інтенсивні та екстенсивні напрями використання земельного фонду.	С/р		9
	Класифікація земельного фонду України за основним цільовим призначенням. Визначення складу земель, що входять до категорій. Правовий режим використання земель.	Пр/р 1	2, 5, 10, 11	2
2-й	Класифікація земельного фонду при обліку їх кількості. Діагностичні ознаки земельних угідь та видів економічної діяльності. Зображення угідь на планах і картах.	Пр/р 2	1, 8, 13	2
3-й	Тема 2. Земельні ресурси світу: географія та сучасний стан. Історичні особливості землекористування.	Лекція	2, 3, 5, 11, 12, 18	2
	Регіональні особливості структури земельного фонду. Методи адаптації землекористування до змін клімату.	С/р		9
	Порівняльна характеристика структури земельних ресурсів різних територіальних утворень України. Розрахувати забезпеченість землевласників земельними угіддями, структуру с/г угідь та земельного фонду, структуру забудованих земель адміністративного утворення.	Пр/р 3	2, 5, 10, 11	2
4-й	Порівняльна характеристика структури земельних ресурсів різних територіальних утворень України. Розрахувати структуру лісів та інших лісовкритих площ, земель під водами, встановити особливості розподілу земель природо-заповідного фонду.	Пр/р 4	2, 5, 10, 11	2
5-й	Тема 3. Земельні ресурси України: їхня структура та регіональні відмінності. Якісна оцінка та продуктивність земель. Вплив деградаційних процесів на стан земельних ресурсів. Земельні ресурси населених пунктів України.	Лекція	2, 3, 5, 10	2
	Земельна реформа в період незалежності: основні етапи та законодавство. Тенденції зміни структури земельного фонду: основні ризики. Сучасні ризики землекористування в населених пунктах. Комунальна власність на землю. Використання земель в ОТГ.	С/р		9
	Екологічна оцінка стану земельних ресурсів. Розрахунок сумарної екологічної стійкості земельних ресурсів у межах адміністративного утворення.	Пр/р 5	9, 10, 13	2
6-й	Розрахунок розподілу земельних угідь та видів економічної діяльності за категоріями землевласників, землекористувачів. Фома б-зем.	Пр/р 6	2, 5, 10, 11	2
Написання модуля I				
7-й	Тема 4. Меліоровані землі. Види та призначення меліорацій. Зрошувані та осушені землі України. Географія та структура	Лекція	2, 4, 5, 9, 13, 19	2

	меліорованих земель України. Деградаційні процеси та заходи покращення еколого-меліоративного стану.			
	Типи меліорацій та їхній вплив на використання земель та екологічну ситуацію в регіоні. Екологічна ситуація на осушених землях. Деградаційні процеси та заходи їх мінімізації.	С/р		9
	Розрахунок розподілу земельних угідь та видів економічної діяльності за категоріями землевласників, землекористувачів. Розрахувати особливості використання сільськогосподарських угідь громадянами, які надані їм у власність і користування.	Пр/р 7	2, 5, 10, 11	2
8-й	Розрахунок розподілу земельних угідь у межах адміністративних утворень за формами власності та видами користування. Форма 2-зем.	Пр/р 8	2, 5, 10, 11	2
9-й	Тема 5. Розподіл земельного фонду України за землевласниками, землекористувачами. Категорії землекористувачів. Правові основи набуття та використання земельних ділянок.	Лекція	2, 4, 8, 17, 20	2
	Процесуальний порядок приватизації земельних ділянок наданих громадянам для певного цільового використання.	С/р		9
	Розрахунок розподілу земельних угідь у межах адміністративних утворень за термінами користування. Встановити особливості оренди земельних ділянок.	Пр/р 9	2, 5, 10, 11	2
10-й	Обмеження права власності та права користування земельними ділянками. Земельні сервітути та правила добросусідства.	Пр/р 10	2, 5, 10, 11	2
11-й	Тема 6. Ринок землі в Україні. Загальні положення та правові засади. Особливості купівлі-продажу земельних ділянок. Сучасний стан ринку землі в Україні. Оцінка земель: види та порядок проведення.	Лекція	1, 2, 11, 18	2
	Законодавство України про обіг земель с/г призначення. Перспективи та ризику продажу земель с/г призначення.	С/р		9
	Кадастровий номер земельної ділянки. Коди об'єктів адміністративно-територіального устрою України (КОАТУУ).	Пр/р 11	2, 5, 10, 11	2
12-й	Законодавство України у галузі обігу земельних ділянок. Основні положення закону про продаж земельних ділянок с/г призначення.	Пр/р 12	10, 17, 18	2
13-й	Тема 7. Оренда та іпотека землі в Україні: загальні положення та правові засади оренди землі. Договір оренди землі. Сучасний стан оренди землі в Україні.	Лекція	2, 4, 5, 11, 18	2
	Переваги та ризику оренди земельних ділянок. Світовий досвід орендних відносин.	С/р		9
	Законо України «Про оренду земель». Права та обов'язки орендаря та орендодавця.	Пр/р 13	1, 4, 17, 18	2
14-й	Процесуальний порядок приватизації земельних ділянок наданих громадянам України для різного цільового використання. Встановити підстави та прядок проведення приватизації ділянки наданої для будівництва житлового будинку.	Пр/р 14	1, 4, 17, 18	2
15-й	Тема 8. Охорона земельних ресурсів України. Законодавство у галузі охорони земель, основні напрямки охорони земельних ресурсів. Концепція еколого-безпечного землекористування.	Лекція	1, 2, 11, 18	2
	Еколого-безпечні способи використання земель. Залежність стану земель і рівня екологічної безпеки.	С/р		9
	Основні положення збалансованого землекористування. Землекористування в умовах зміни клімату.	Пр/р 15	1, 7, 18	2
16-й	Повноваження органів державної влади та місцевого самоврядування у галузі регулювання земельних відносин.	Пр/р 16	1, 5, 17, 18	2